

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
Факультет іноземної філології

Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
для науковців, викладачів, учителів, здобувачів
вищої освіти

18 травня 2022 року

<i>Парфьонова Оксана, Богдан Ольга</i>	
Рекомендації щодо добору навчальних текстів для технічних спеціальностей та їх використання на заняттях з англійської мови.....	68
<i>Пивовар Юлія, Прокопенко Дар'я</i>	
Автоматизація граматичних навичок у гібридному форматі навчання.....	71
<i>Разуменко Тетяна</i>	
Особливості викладання англійської мови у середній школі Польщі.....	74
<i>Самойленко Наталя</i>	
Canva як інструмент для урізноманітнення уроків з іноземної мови.....	76
<i>Самотой Тетяна</i>	
Особливості викладання англійської мови молодшим учням в умовах нової української школи.....	78
<i>Сукнов Михайло</i>	
Комунікативний підхід до викладання граматики англійської мови на немовних спеціальностях.....	80
<i>Тучина Наталія</i>	
Динаміка змін уявлень і переконань студентів педагогічного університету щодо професії вчителя англійської мови.....	82
<i>Українська Ольга</i>	
Формування компетентності майбутніх викладачів англійської та французької мов у взаємоконтролі.....	85
<i>Холодняк Олена, Васильєва Марина</i>	
Формування готовності спортсменів до професійного іншомовного спілкування.....	87
<i>Хомишак Оксана</i>	
Технології дистанційного навчання під час війни.....	89
<i>Чухно Олена, Назаренко Катерина</i>	
Selecting Teaching Materials in Developing Middle School Students' Pronunciation Skills.....	92
<i>Щебликіна Таміла</i>	
Ефективне використання сесійних кімнат платформи ZOOM при викладанні іноземної мови.....	94

АВТОМАТИЗАЦІЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК У ГІБРИДНОМУ ФОРМАТІ НАВЧАННЯ

Юлія Пивовар

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
Україна

Дар'я Прокопенко

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
Україна

Початок пандемії в Україні та світі зумовив уведення посиленних карантинних обмежень в усіх галузях суспільного життя. Вітчизняна середня та вища освіта достойно прийняла виклик та запропонувала, починаючи з березня 2020 року, здобувачам освіти різні формати навчання: традиційний, або офлайн (за можливості); дистанційний (онлайн-режим з використанням цифрових технологій для проведення занять синхронно (лайв) чи асинхронно (за допомогою медіаінструментів, що забезпечують комунікацію на навчальній платформі, у форумі, чаті, за допомогою онлайн-ігор, турнірів, конкурсів тощо); а також змішаний формат, при якому обидві вищезазначені форми змінюють одна одну, якщо виникає така потреба. Після вторгнення військ РФ на території незалежної України 24 лютого 2022 року проблема організації навчання як школярів, так і студентів ВНЗ постала дуже гостро, а українські навчальні заклади обрали саме змішаний, або гібридний формат навчання майже по всій країні. Наразі ці події створили підґрунтя для більш ретельного вивчення цієї навчальної стратегії, а проблему забезпечення дітей та молоді ефективним навчанням зробили вкрай важливою та актуальною. У статті вирішено зосередити увагу на вивченні німецької мови як іноземної учнями старших класів та студентів перших-других курсів вищих навчальних закладів. Саме ця цільова група є найбільш уразливою щодо форм та засобів навчання, що постійно змінюються. З іншого боку, молодь швидко при звичається до нових умов та ефективно адаптується до викладацької стратегії. Найважчою у вивченні мов у змішаному форматі є задача з автоматизації граматичних навичок. Особливо в умовах асинхронного навчання виникає «загроза» втраченого контакту зі студентами /учнями, що призводить до нерегулярного моніторингу якості засвоєння граматичного матеріалу. Тому правильно підібрані вправи для виконання як синхронно, так і асинхронно, мають стати запорукою успіху у вивченні граматики.

Наразі існує багато поглядів на нові реалії навчання. Вивченню ефективності гібридних технологій навчання присвятили свої праці К. Крістенсен, М. Горн, Г. Стакер, Д. Нагель, Л. Кондакова тощо. Серед вітчизняних науковців, що займалися проблемами синхронного та асинхронного навчання, слід назвати О. Пасічник, О. Косовець, О. Хмельницька тощо. Окремо питанню розвитку навичок граматики під час дистанційного навчання присвячений науковий доробок Н. Гончаренко, А. Коваленко, І. Мазайкіна, О. Висоцький, зокрема, цифровим технологіям при

створенні вправ та дидактичних ігор для автоматизації граматичних навичок присвячені наукові статті Ю. Пивовар.

Метою роботи є систематизація матеріалу з різних форматів навчання, зокрема, змішаного, поглядів науковців на проблему використання цифрових технологій для розвитку граматичних навичок та створення методичних рекомендацій викладачам німецької мови щодо використання дидактичних ігор з граматики у гібридному режимі навчання.

Традиційна філософія освіти, що заснована на безпосередньому спілкуванні учасників освітнього процесу, сьогодні доповнюється комунікативними технологіями, які несе з собою інформатизація освіти, зокрема технологіями дистанційного та змішаного навчання (Антощук & Ляхоцька, 2017, с. 3). Таким чином здобувач освіти отримує знання, використовуючи різні підходи до навчання: очно (безпосередньо спілкуючись з викладачами та іншими здобувачами освіти) та самостійно (за допомогою різноманітних сучасних цифрових технологій).

Відповідно до теорії множинного інтелекту Говарда Гарднера, котра була запропонована в 1983 р. (Gardner, 1983, р. 26), що розглядає інтелект у різних конкретних умовах, а не як домінацію одної загальної здібності до чогось, існують такі види, як: вербальний, логіко-математичний, візуальний, кінестатичний, міжособистісний, внутрішньо-особистісний, музичний та натуралістичний. За умови використання змішаного навчання з'являється змога розкрити потенціал кожного відповідно до його індивідуальних потреб та можливостей, що є однією із найголовніших проблем при вивченні граматики: демотивація – через недостатньо швидке сприйняття матеріалу, через складність у застосуванні граматичних конструкцій та лексики – наріжний камінь для багатьох студентів. Дослідники відзначають цілу низку факторів, що впливають на ефективність здобуття знань найбільш цікавим та доступним шляхом:

- індивідуалізація навчання;
- самоадвокація (саморозвиток та розвиток навички самостійного навчання);
- фізична можливість проведення одночасного тестування великої кількості студентів та отримання негайного фідбеку;
- збільшення навчального часу, кількості матеріалу та можливість самостійної організації власного розкладу;
- автентичність та актуальність навчальних матеріалів;
- можливість долучення кращих викладачів та консультантів, а також проведення консиліумів, дебатів, навчальних конференцій із представниками обраної спеціальності з різних куточків світу;
- економія матеріальних та пильна увага до ментальних ресурсів;
- опанування інтерактивних навчальних програм людьми без обмеження у віковій категорії;
- зменшення, а згодом і уникнення комп'ютерної неграмотності.

Не існує єдиної думки щодо визначення змішаного навчання, проте існують деякі комбіновані моделі навчання, запропоновані дослідниками та освітніми центрами (Friesen, 2012, p. 4):

- фронтальний драйвер (вчитель керує теорією граматики та збільшує її кількість за допомогою цифрових інструментів);

- обертання (студенти переглядають графік незалежного онлайн-навчання та особистого часу в класі);

- гнучка (більша частина навчальної програми (теоретичні матеріали, правила, тексти, вправи) здійснюється за допомогою цифрової платформи, а викладачі доступні для очних консультацій, виправлення, мовної практики та підтримки);

- лабораторії (весь навчальний план подається за допомогою цифрової платформи, але в стабільному фізичному місці (університет/школа, аудиторія із медіа-обладнанням);

- самостійне змішування (студенти доповнюють своє навчання за допомогою онлайн-розробок: онлайн-вправа, імейл у якості розвитку письмової навички, доповнення онлайн-презентації для закріплення отриманих теоретичних знань з граматичних правил тощо);

- інтернет-драйвер (проходження цілого курсу через онлайн-платформу, за необхідності проведення особистих зустрічей з викладачем).

Зазначимо, що навіть комбіновані моделі можуть поєднуватися разом, вони не є взаємовиключними. Є багато компонентів, які можуть містити змішану модель навчання, включаючи "вміст, який доставляє викладач, електронне навчання, вебінари, конференц-дзвінки, прямі або онлайн-сесії з викладачами та інші засоби масової інформації та події, наприклад, Facebook, електронна пошта, чати, блоги, подкасти, Twitter, YouTube, Skype та веб-дошки "Енциклопедія" (Moskal, Dziuban & Hartman, 2012, p. 18–25).

Автоматизація граматичних навичок студентів (відміна дієслів, артиклів, прикметників, вживання теперішнього, минулого та майбутнього часів, займенників, числівників тощо) може бути реалізована через використання виконання онлайн-вправ, наприклад: заповнення пропусків у тексті дієсловами з правильною дієвідміною, обирання правильного артикля, складання речень та написання текстів у різних часах. Також можуть бути використані онлайн-завдання на швидкість за допомогою електронних ресурсів (Wordwall, LearningSnacks), де студенти змагаються один з одним, (наприклад обирають правильний займенник). Онлайн-завдання через платформу Мудл можуть бути виконані з відстроченою датою, тобто студент закріплює свої знання у комфортних для нього часі та умовах, що впливає на більш успішне сприйняття. Подібний тип автоматизації переважає через те, що отримання негайних відповідей, пояснення помилок та уникнення прогалин у знаннях німецької мови у подальшому.

Серед зазначених переваг гібридного навчання під час вивчення граматики є також деякі недоліки: сильна залежність від технічних аспектів, труднощі із

роботою в інтернеті, асинхронність у сприйнятті студентами матеріалу та використання теоретичних знань на практиці.

Отже, реалізація гібридного навчання дозволяє розширити освітні та мовні можливості учнів та студентів за рахунок збільшення доступності та гнучкості освіти, врахування їх індивідуальних потреб під час вивчення граматики німецької мови, а також власного темпу і ритму освоєння граматичного навчального матеріалу; стимулює формування активної позиції учня у процесі вивчення іноземної мови і, як наслідок, підвищення ефективності навчального процесу в цілому; трансформувати уявлення про викладача у напрямку переходу від трансляції тільки “готових” теоретичних знань та застарілих методів навчання до інтерактивної взаємодії з учнями та студентами; індивідуалізувати та персоналізувати освітній процес.

Список використаних джерел

- Антощук, С.І. & Ляхоцька, Л.Л. (2017). *Технологія змішаного навчання*. Взято із <https://lib.iitta.gov.ua/718620/1/>
- Gardner, H. (1983). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic books.
- Friesen, N. (2012). *Defining Blended Learning*. Retrieved from https://www.normfriesen.info/papers/Defining_Blended_Learning_NF.pdf
- Moskal, P., Dziuban, Ch. & Hartman, J. (2012). *Blended learning: A dangerous idea? The Internet and Higher Education, 18*, 15–23. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ПОЛЬЩІ

Тетяна Разуменко

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
Україна

Польську освіту по праву можна вважати однією з найякісніших в Східній Європі. Вона поділена на 5 рівнів:

- дошкільна освіта (з 3 до 6 років)
- початкова школа (з 6-7 років до 13 років)
- середня школа, або ж гімназія (з 13 до 16 років)
- старша школа, або післягімназійна (з 16 до 20 років)
- вища освіта: з 18 років.

Навчання в середній школі Польщі відбувається у мультикультурному середовищі, що стимулює активне вивчення іноземної мови. У I-III класах заняття проводяться інтегровано, без поділу на предмети. З учнями працює один вчитель. Заняття з іноземними мови, фізкультури та музики ведуть інші викладачі. У IV-VIII класах впроваджується чіткий поділ на предмети. Кожний предмет викладає окремий вчитель. До 14 обов'язкових предметів включено і дві іноземні мови (англійську, німецьку). У середній школі освіта носить